

Kestävän rakentamisen toimenpideohjelma

"Kestävän rakentamisen toimenpideohjelmalla halutaan luoda uusi normaali yhteiskunnassa, hyvinvoinnin kestävä perusta ja uusi kilpailuetu."

Gaia Consulting Oy 30.12.2021

1. Tausta ja lähtökohdat

- Kehittämisen ja toimenpiteiden kenttä on tällä hetkellä varsin sirpaloitunut

yhteistyö tulee nostaa uudelle tasolle

- KIRA-sektorin kaikkien toimijoiden tietämys vaihtelee paljon (sääntely, käytännöt)

tietotaitoa on syytä yhtenäistää ja kehittää

- Kestävän rakentamisen sääntely etenee vauhdilla, ja yhteys liiketoimintavaikutuksiin on heikohko

KIRA-alan tulee ottaa ennakoivampi ja vahvempi ote tulevaan sääntelyyn

- Rakennusteollisuus RT teki ison harppauksen v. 2020 tuottamalla Vähähiilinen rakennusteollisuus 2035 –tiekartan, mikä loi uskottavuutta ja pohjaa teollisuuslähtöiselle Kestävän rakentamisen toimenpideohjelmalle

nyt on aika jatkaa ja syventää työtä

Kestävän rakentamisen toimenpideohjelmalla halutaan luoda uusi normaali yhteiskunnassa, hyvinvoinnin kestävä perusta ja uusi kilpailuetu.

Rakennusalaan koskevaa regulaatiota

- EU vihreän kehityksen ohjelma
- EU:n kestävän rahoituksen strategia
- EU Taksonomia
- EU:n päästökaupan päivitys (Fit for 55) ja hiilitullit
- EU kiertotalous toimintasuunnitelma II (CEAP)
- EU:n biodiversiteettistrategia 2030
- EU metsästrategia
- LULUCF-asetus (EU) 2018/841

- Suomen kiertotalousohjelman visio on "Suomi 2035: Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta on menestyvän taloutemme perusta"
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL)
- Tulossa: MRL:n päivitys eli Kaavoitus- ja rakentamislaki (ml. rakennusten ilmastaselvitys)
- Vapaaehtoiset ympäristösertifikaatit (ei varsinaista regulaatiota)

2. Toimenpideohjelman halutut vaikutukset

- Rakennusalan yritykset ovat vahvistaneet kilpailukykyään, ovat sisäistäneet kestävän rakentamisen merkityksen liiketoimintaansa, vahvistaneet siihen liittyvää osaamistaan ja saaneet konkreettisia liiketoimintahyötyjä kasvavien kestävyyskriteerien markkinoilla aikavälillä 2022-2030.
- RT on vahvistanut jäsenyritystensä kanssa rooliaan näkemyksellisenä, kestävää ympäristölähtöistä rakentamista edistävänä keskusjärjestönä ja haluttuna yhteistyökumppanina koko rakennussektorilla ja sen tärkeissä sidosryhmissä:
 - *RT on yhdessä jäsenyritystensä kanssa kehityksen suunnannäyttäjänä, haluttu yhteistyökumppani ja kestävän rakentamisen ymmärtäjän ja toteuttaja*
 - *RT:llä on vahva rooli kestävän rakentamisen asiantuntijana, toimijana ja edunvalvojana; RT :n puoleen käännetään kun halutaan tietää parhaat käytännöt*
 - *RT:llä on kokonaisvaltainen ymmärrys rakennusteollisuudelle tärkeistä parhaista käytännöistä sekä sääntelyn teemoista, jotka vaikuttavat alan liiketoimintaan merkittävästi nyt ja lähitulevaisuudessa.*

3. Tavoitteet

- **Pitkän aikavälin tulostavoitteet**

- Toimenpideohjelman alussa syvennyttään alalle asetettuihin tavoitteisiin sekä niiden ohjaaviin vaikutuksiin eri rakentamisen toimialoilla. Kestävän rakentamisen toimenpideohjelma ottaa kantaa mm. seuraaviin alalle ja yhteiskunnalle tärkeisiin kysymyksiin:

- Rakennusteollisuuden hiilitiekarttaan liittyvät päästövähennystavoitteet vuoteen 2035 mennessä (esim. rakennusmateriaalit, rakentaminen)
- Rakentamisen ympäristövaikutusten vähentäminen ja resurssitehokkuuden nostaminen (esim. luonnon monimuotoisuus, neitseellisen raaka-aineen käyttö, kierrätys)
- Rakennusteollisuuden mahdollisuudet tuottaa ratkaisuja, joilla ympäristövaikutuksia voidaan vähentää (nk. kädenjälkivaikutus)

- **Lyhyen aikavälin tulostavoitteet**

- Ohjelman käynnistyksen yhteydessä tehdään kysely RT:n jäsenyrityksille ohjelmalle asetettujen tehtävien (seuraava dia) nykytilasta (esim. asteikolla 1-5). Kyselyn perusteella ohjelmalle asetetaan tavoitteet, joiden toteutumista seurataan ja raportoidaan vuosittain

4. Keinot tavoitteiden saavuttamiseksi

- **Lisätä** alan ymmärrystä KIRA-alalle keskeisistä (ekologisesti) kestävän rakentamisen teemoista siten, että tarkastelu on objektiivista ja läpinäkyvää
- **Tuottaa** selkeä, ymmärrettävä, ylläpidettävä ja helposti viestittävä kokonaiskuva kestävästä rakentamisesta yrityksille ja sidosryhmille
- **Uudistaa** julkisia hankintoja, hankintaprosesseja ja kriteerit tukemaan ekologisesti kestävää rakentamista
- **Parantaa** alan kiinnostavuutta, vetovoimaa ja mielikuvaa
- **Edistää** T&k- ja innovaatiohankkeita
- **Nostaa** ekologisesti kestävän rakentamisen osaamistasoa yrityksissä ja sen kumppaniverkostossa
- **Ennakoida tulevia kehityssuuntia ja vaikuttaa** normi- ja taloudelliseen ohjaukseen proaktiivisesti
- **Tunnistaa** ympäristölähtöisen kestävän rakentamisen uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja –malleja, tuottaa ja jakaa tietoa ja edistää käytännön testaamista
- **Kehittää** alan ympäristölähtöisen, kestävän rakentamisen kilpailukykyä
- **Seurata** kv. kehitystä sekä **vahvistaa** teollisuuden kilpailukykyä ja kansainvälisen kasvun edellytyksiä

Kokoamalla kaikki käytettävissä olevat keinot toimenpideohjelman sisään varmistetaan, että tulokset ja halutut vaikutukset saavutetaan ja että kehitys on yhä vahvemmin KIRA-alan omissa käsissä

5. Toimenpiteet 2022

- **Ohjausryhmän** kokoaminen rakennusteollisuuden edustajista (RT:n hallitus, toimialojen hallituksen ja johtokunnat)
 - **Tulostavoitteiden** arviointi ja asettaminen
 - **Viestintäsuunnitelman** tarkentaminen: ohjelman julkistaminen, tilaisuudet ja säännölliset ulostulot
 - Julkistusseminaari 1/2022 laajalle osallistujajoukko ja tiedote, sen jälkeen vuosittaiset kutsutilaisuudet ("Kestävän rakentamisen foorumi")
 - Osaprojektikohtaiset työpajat, seminaarit ja tiedotteet
 - **Kumppanuusverkoston** nimeäminen ja kokoaminen (osallistajat ohjelman ja osaprojektien seminaareihin ja työpajoihin)
 - **Ohjelmaryhmän** kiinnittäminen ohjelman toteutukseen (RT, Gaia)
 - **Korkean tason sidosryhmät (YM, TEM, Väylä jne.)** kootaan tarvittaessa erillisesti osaprojekteittain
-
- **Osaprojektien** käynnistäminen ja niiden tavoitteiden ja sisällön määrittäminen, esim. (alustava, osaprojekteja käynnistetään ja päätetään ohjausryhmän päätöksillä ja rakennusteollisuuden intressien perusteella liittyen esim. seuraaviin: EU:n Green Deal, MRL, vihreän rahoituksen taksonomia, YM:n strateginen kiertotalousohjelma)
 - Ekologisen kestävyysarvioinnin taustaselvityksen tekeminen ja yhteiskehittämisen käynnistäminen (Suomi, EU), alkaa jo 2021
 - EU:n fit for 55
 - EEU:n päästökauppajärjestelmän tarkistaminen (ETS), Taakanjakoasetuksen tarkistaminen, Uusiutuvia energialähteitä koskevan direktiivin tarkistaminen (ETS), Energiatehokkuusdirektiivin uudelleen laatiminen (EPBD), Hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi (CBAM), Sosiaalinen ilmatorahasto
 - Hankinnan ja kilpailutuksen kehittäminen

6. Aikataulu

- Kestävän rakentamisen foorumi
- Työpaja, koulutus, seminaari
- Tulosseminaari

2022

2023

